

**ตัวชี้วัด 2.2 ระดับความสำเร็จของการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM)
และการขับเคลื่อนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization : LO)
เอกสารสรุปผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ของหน่วยงานเพื่อหา GAP
และการวิเคราะห์ข้อมูล ความรู้ที่สำคัญ ที่จำเป็นต่อภารกิจหน่วยงาน**

ความเป็นมาและความสำคัญขององค์กรแห่งการเรียนรู้ต่องานของกองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) หมายถึง การจัดการความรู้ของหน่วยงาน โดยมีการรวบรวมความรู้ที่กระจายอยู่ในหน่วยงาน ทั้งในรูปแบบ Tacit Knowledge และ Explicit Knowledge นำมาจัดการให้เป็นระบบ สามารถระบุความรู้ที่สำคัญอย่างยิ่งยวด (Critical Knowledge) และแหล่งของความรู้ (Tacit Knowledge & Explicit Knowledge) มีการจัดการความรู้และนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการสร้างและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนสร้างหรือพัฒนาผลงานวิชาการเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและสนับสนุน การดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LO)

องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization : LO) หมายถึง องค์กร/หน่วยงานที่ยกระดับ คุณภาพ โดยใช้การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นเครื่องมือในการจัดการความรู้ในหน่วยงาน เพื่อพัฒนาปรับปรุงให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ทั้งด้านผลิตภัณฑ์/บริการ/กระบวนการทำงาน เพิ่มประสิทธิผลในการดำเนิน พันธกิจ และการบรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน

เมื่อพิจารณาภารกิจของกรมอนามัย ตามที่กำหนดเพื่อให้หน่วยงานได้พัฒนาองค์ความรู้ ทางด้านวิชาการอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรหลักของประเทศในการอภิบาล ระบบส่งเสริมสุขภาพและระบบอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลความรู้ใน ด้านต่างๆ เพื่อนำ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้ง ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ ปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ และมีการเรียนรู้ร่วมกัน กองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ ในฐานะหน่วยงานด้านวิชาการจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อผลิตผลงานวิชาการที่มีคุณภาพและส่งมอบให้กับประชาชน ทุกคนในประเทศไทย ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ปีงบประมาณที่ผ่านมา กองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ ใช้แนวทางในการสร้างองค์กร แห่งการเรียนรู้ ดังนี้

1. บุคคลรอบรู้ (Personal Mastery) หมายถึง การเรียนรู้ของบุคลากรจะเป็นจุดเริ่มต้น คน ในองค์กรจะต้อง ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ ฝึกฝน ปฏิบัติและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อเพิ่ม ศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ

2. แบบแผนทางความคิด (Mental Model) หมายถึง แบบแผนทางความคิด ความเชื่อ ทักษะที่แสดงถึงวุฒิภาวะ (Emotional Quotient, EQ) ที่ได้จากการสังสมประสบการณ์กลายเป็น กรอบความคิดที่ทำให้บุคคลนั้นๆ มีความสามารถในการทำความเข้าใจ วิวินิจฉัย ตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

3. การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) หมายถึง การสร้างทัศนคติร่วมของคนในองค์กร ให้สามารถมองเห็นภาพและมีความต้องการที่จะมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน

4. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) หมายถึง การเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกใน ลักษณะกลุ่มหรือทีมงานเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นเพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์กันอย่างสม่ำเสมอ

5. การคิดอย่างเป็น ระบบ (System Thinking) หมายถึง การที่คนในองค์กรมีความสามารถที่ จะเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ โดยมองเห็นภาพความสัมพันธ์กันเป็นระบบโดยรวม (Total System) ได้อย่าง เข้าใจ แล้วสามารถมองเห็นระบบย่อย (Subsystem) ที่จะนำไปวางแผนและดำเนินการทำส่วนย่อย ๆ นั้นให้เสร็จทีละส่วน

การดำเนินการส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ในปีงบประมาณที่ผ่านมา

กองส่งเสริมความรู้และสื่อสารสุขภาพ กรมอนามัยได้มุ่งเน้นในการพัฒนาวิชาการ การจัดการข้อมูลความรู้ และช่องทางหลากหลายทันสมัย และร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคประชาชนเพื่อร่วมกันดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางและเป็นเจ้าภาพในการออกแบบระบบนิเวศสุขภาพให้เหมาะสมกับบริบทแต่ละชุมชน มาตรการและแนวทางขับเคลื่อนที่สำคัญ 3 มาตรการ ประกอบด้วย 1. สร้างความรู้เชิงนโยบายและมาตรการเพื่อขับเคลื่อนให้ประชากรทุกช่วงวัยสุขภาพดี โดยมีการพัฒนาศักยภาพนักจัดการความรู้ด้านสุขภาพระดับจังหวัด และจัดทำแผนปฏิบัติการสร้างรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อพัฒนาประชากรทุกช่วงวัย 2. สร้างความรู้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของคนทุกช่วงวัยในสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ เช่น การพัฒนานักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อบริการส่งเสริมความรู้และพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในทุกคลินิกบริการสุขภาพและกำกับติดตาม สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนการปฏิบัติงาน 3. ผลักดันและสนับสนุนให้เกิดองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ (HLO) เช่น ยกกระดับคุณภาพบริการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพของสถานบริการสาธารณสุข/สถานประกอบการ/ท้องถิ่น/ชุมชนตามเกณฑ์ประเมิน HLO การพัฒนาอำเภอรอบรู้ด้านสุขภาพบูรณาการร่วมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ผ่านกลไกคณะกรรมการ พชจ./ พชอ. ดังนั้น การขับเคลื่อนผ่านชุมชนออนไลน์ สาสุขอุ่มใจ ซึ่งมีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนที่ตกลงทำความร่วมมือ ได้แก่ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เพื่อเข้าร่วมพัฒนาองค์กรและชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ และ บริษัทเนสเล่ ประเทศไทย เพื่อให้เกิดพลังแห่งอาหารสุขภาพ เพิ่มพูนคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งวันนี้และอนาคต เน้นสู่อาหารลดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ดังนั้น การขับเคลื่อนสังคมพหุระดับจึงต้องมีภาคีเครือข่ายระดับชาติที่มีทั้งกิจกรรมทางสังคม การศึกษา และเศรษฐกิจ อย่างเป็นองค์รวมและสมดุล เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ตื่นรู้ เป็นสังคมที่ประชาชนสามารถเข้าถึงเข้าใจข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพได้อย่างง่าย ๆ สามารถประเมิน กลั่นกรอง ชักถาม ได้ตอบ นำไปสู่การตัดสินใจเพื่อดูแลและจัดการสุขภาพของตนเอง ครอบครัวได้อย่างเหมาะสม มีสุขภาพที่ดี มีอายุยืนยาวและมีความสุข

แนวทางการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในปี 2567

1. นโยบายของผู้บริหาร เล็งเห็นความสำคัญของการขับเคลื่อนการดำเนินงานองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LO)
2. สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร (Corporate Learning Culture) ให้เกิดบรรยากาศที่ส่งเสริมการทดลองทำสิ่งใหม่ๆ เปิดโอกาสให้คนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายให้โอกาสในการพัฒนาตนเองแก่ทุกคนในองค์กร
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรสร้างนวัตกรรมองค์ความรู้ใหม่ๆ
4. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและพัฒนาเครือข่าย ในการดำเนินงานขับเคลื่อนองค์กรแห่งการเรียนรู้
5. สนับสนุนงบประมาณและเครื่องมือในการดำเนินงานองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามแผนการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ (กพว.) ของหน่วยงาน

อุปสรรคต่อการเรียนรู้ขององค์กร

ปริมาณงานในหน้าของบุคลากรมีจำนวนมาก บุคลากรต้องปฏิบัติงานหลายอย่างในแต่ละวัน จึงไม่มีเวลาและขาดโอกาสไปศึกษาเรียนรู้และพัฒนาทักษะตนเอง

กองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ ได้กำหนดแผนการขับเคลื่อนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีประเด็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนี้

1. ผลการสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนไทยอายุ 15 ปี ขึ้นไป พ.ศ. 2566 เพื่อใช้เป็นข้อมูลสถานการณ์ความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับเขตสุขภาพและประเทศ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีองค์ความรู้ใหม่ๆ

2. สถานการณ์ความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย พ.ศ.2566 เพื่อศึกษาสถานการณ์ความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับเขตสุขภาพและประเทศตามทักษะความรอบรู้ด้านสุขภาพและบริบทที่จำเป็นต่อการมีสุขภาพที่ดีทุกช่วงวัย สร้างความตระหนักแก่เจ้าหน้าที่ และสร้างองค์ความรู้เชิงประจักษ์ เพื่อการตัดสินใจในเชิงนโยบายและการวางแผนปฏิบัติงานอย่างถูกต้องแม่นยำ

3. การศึกษาเบื้องหลัง สาสุข อุ๋นใจ ชาเลนจ์ 2567 ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพสำหรับประชาชนใน 4 กลุ่มวัย คือ กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ กลุ่มวัยเรียนวัยรุ่น กลุ่มวัยทำงาน และกลุ่มผู้สูงอายุ

ทั้งนี้ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ให้เกิดขึ้นกับประชาชน เพื่อให้สามารถกลั่นกรอง ประเมินและตัดสินใจที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเลือกใช้บริการและผลิตภัณฑ์สุขภาพได้อย่างเหมาะสม เริ่มที่ประชาชนเป็นหลักให้สามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้สุขภาพ เข้าใจโรค ความเสี่ยง และปัจจัยความเสี่ยง ได้ตอบ ชักถาม แลกเปลี่ยน นำไปสู่การตัดสินใจลดหรือกำจัดปัจจัยเสี่ยง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองและปรับสภาพแวดล้อมได้ และสุดท้ายบอกต่อเพื่อสร้างสังคมรอบรู้สุขภาพอย่างยั่งยืน

มาตรการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการของกองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ ดังนี้

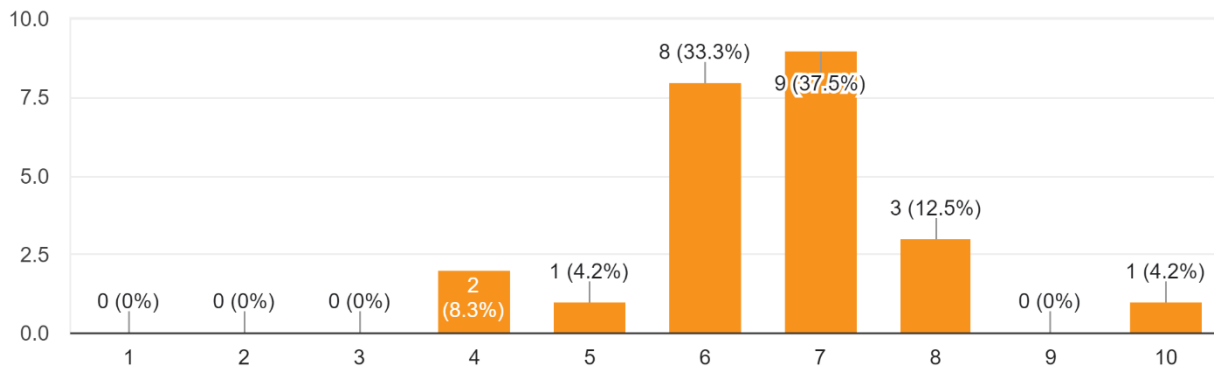
1. มาตรการขับเคลื่อนงานความรอบรู้ด้านสุขภาพร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
2. มาตรการยกระดับหน่วยงานสู่องค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ

3. มาตรการขับเคลื่อนนโยบายและพัฒนาให้เกิดความรอบรู้ด้านสุขภาพในหน่วยงาน
4. มาตรการสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริมวัฒนธรรมความรอบรู้ด้านสุขภาพ
5. มาตรการสนับสนุนบุคลากรให้มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ

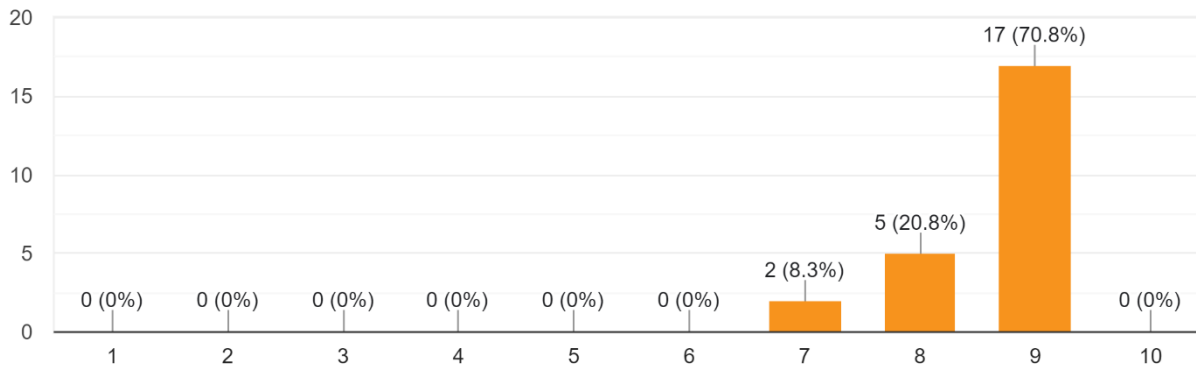
สรุปผลการพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ

หลักสูตรเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารสาธารณสุขอำเภอระดับสูง

ความรู้โดยรวมก่อนการอบรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 6 คิดเป็น ร้อยละ 33.3

ความรู้โดยรวมหลังการอบรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 9 ร้อยละ 70.8

(N=24) ข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2566

คลังข้อมูลวิชาการของกองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ
“ห้องสมุดสาสุขอุ๋นใจ”

ศูนย์รวมข้อมูลและกิจกรรมส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพของประเทศไทย HLO/HLC Hub		ขนาดตัวอักษร		
แบบประเมิน HLO สำหรับเจ้าหน้าที่	2565-01-07	193 KB	PDF	
แบบประเมิน HLO สำหรับผู้ใช้บริการ	2565-01-07	191 KB	PDF	
เกณฑ์ประเมินรับรองฯ โรงพยาบาลและหน่วยบริการปฐมภูมิรอบรู้ด้านสุขภาพ	2565-01-21	2.1 MB	PDF	
เกณฑ์ประเมินรับรองฯ ชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ	2565-01-21	2.8 MB	PDF	
เกณฑ์ประเมินรับรองฯ โรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ	2565-01-21	3.4 MB	PDF	
เกณฑ์ประเมินรับรองฯ สถานประกอบการรอบรู้ด้านสุขภาพ	2565-01-21	3.8 MB	PDF	
วิธีชุมชนความรอบรู้ด้านสุขภาพ	2566-07-04		PDF	
ชุมชนสุขสันต์ ตำบลท่าขนอน อำเภอศรีรัตภูมิ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2566-07-04		PDF	
ชุมชนบ้านเนินหินแร่	2566-07-04		PDF	
ชุมชนสระแก้ว	2566-07-04		PDF	
ชุมชนบ้านนาไต่เยี่ย	2566-07-04		PDF	

ศูนย์รวมข้อมูลและกิจกรรมส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพของประเทศไทย
HLO/HLC Hub

ขนาดตัวอักษร - ก +

เข้าสู่ระบบ

Search **สื่อเสียงตามสายในรายการรอบรู้สู่โควิด เกาะติดเสียงตามสาย เดือนเมษายน**

